2024/2552

1.10.2024

ÖVERSÄTTNING

AVTAL MELLAN EUROPEISKA UNIONEN OCH REPUBLIKEN MOÇAMBIQUE OM STATUS FÖR EUROPEISKA UNIONENS MILITÄRA UTBILDNINGSUPPDRAG I MOÇAMBIQUE (EUTM Moçambique)

EUROPEISKA UNIONEN, nedan kallad *EU*,

å ena sidan, och

REPUBLIKEN MOÇAMBIQUE, nedan kallad *värdstaten*,

å andra sidan,

nedan gemensamt kallade *parterna*,

SOM BEAKTAR

skrivelsen av den 3 juni 2021 från Republiken Moçambiques president till unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik där han välkomnade Europeiska unionens utplacering av ett icke-verkställande, gemensamt säkerhets- och försvarspolitiskt uppdrag i Moçambique,

skrivelsen av den 27 augusti 2021 från Republiken Moçambiques president till unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, där EUTM Moçambique och dess personal ges privilegier och immunitet, i avvaktan på ingåendet av ett avtal om uppdragets status i Moçambique,

rådets beslut (Gusp) 2021/1143 om Europeiska unionens militära utbildningsuppdrag i Moçambique ([1]),

det faktum att detta avtal inte påverkar parternas rättigheter och skyldigheter enligt internationella avtal och andra instrument om inrättande av internationella domstolar och tribunaler,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Tillämpningsområde och definitioner

1. Detta avtal ska vara tillämpligt på Europeiska unionens militära utbildningsuppdrag i Moçambique (EUTM Moçambique) och dess personal.

2. Detta avtal ska endast vara tillämpligt inom värdstatens territorium.

3. I detta avtal gäller följande definitioner:

a) *EUTM Moçambique*: EU:s militära högkvarter och nationella kontingenter som bidrar till uppdraget, deras utrustning och deras transportmedel.

b) *uppdrag*: förberedelse, inrättande, utförande och understödjande av EUTM Moçambique.

c) *EU-uppdragets styrkechef*: EUTM Moçambiques chef i uppdragsområdet.

d) *EU:s militära högkvarter*: det militära högkvarteret och delar därav, oavsett var de är förlagda, under ledning av EU:s militära befälhavare med ansvar för militär ledning eller kontroll av EUTM Moçambique.

e) *nationella kontingenter*: enheter och trupper som tillhör EU:s medlemsstater och andra stater som deltar i EUTM Moçambique.

f) *EUTM Moçambiques personal*: civil och militär personal som tillhör EUTM Moçambique samt personal som har utplacerats för att förbereda uppdraget och personal som reser på begäran av en sändande stat eller en EU-institution inom ramen för uppdraget som, om inget annat föreskrivs i detta avtal, vistas inom värdstatens territorium, med undantag av lokalt anställd personal och personal som anställts av internationella kommersiella entreprenörer.

([1]) EUT L 247, 13.7.2021, s. 93.

g) *lokalt anställd personal*: personal som är medborgare i eller varaktigt bosatta i värdstaten.

h) *EUTM Moçambiques anläggningar*: alla lokaler, alla förläggningar och all mark som krävs för EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal.

i) *sändande stat*: en stat som ställer en nationell kontingent till EUTM Moçambiques förfogande.

Artikel 2

Allmänna bestämmelser

1. EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal ska respektera värdstatens lagar och andra författningar och avhålla sig från alla handlingar och all verksamhet som inte är förenliga med uppdragets mål.

2. EUTM Moçambique ska regelbundet informera värdstaten om hur många medlemmar av EUTM Moçambiques personal som är stationerade inom värdstatens territorium.

Artikel 3

Identifiering

1. EUTM Moçambiques personal ska när de förflyttar sig inom värdstaten bära på sig sina respektive id-handlingar, såsom pass eller andra id-handlingar som tillhandahållits av värdstaten, och måste uppvisa dem för myndigheterna närhelst dessa begär detta.

2. EUTM Moçambiques fordon, luftfartyg, fartyg och andra transportmedel ska vara försedda med EUTM Moçambiques särskiljande identifikationsmärkning och/eller registreringsskyltar, som ska anmälas till värdstatens relevanta myndigheter.

3. EUTM Moçambique ska ha rätt att använda Europeiska unionens flagga och förevisa sådana markeringar som militära insignier, titlar och officiella symboler på sina anläggningar samt på sina fordon och andra transportmedel. De uniformer som används av EUTM Moçambiques personal ska vara märkta med ett särskiljande EUTM Moçambique-emblem. Nationella flaggor eller insignier för de nationella kontingenter som ingår i uppdraget får förevisas på EUTM Moçambiques anläggningar, fordon och andra transportmedel samt uniformer, i enlighet med vad som beslutas av EU-uppdragets styrkechef.

Artikel 4

Gränspassage och förflyttning inom värdlandets territorium

1. EUTM Moçambiques personal får resa in på värdlandets territorium endast efter uppvisande av pass. Personalen ska vara befriad från viseringsavgifter och invandringskontroller, utan att detta påverkar registrering vid inresa och utresa samt tullkontroller vid inresa på eller utresa från värdlandets territorium eller inom värdlandets territorium.

2. EUTM Moçambiques personal ska vara befriad från värdstatens bestämmelser om registrering och kontroll av utlänningar, men ska inte ha rätt till varaktig bosättning eller hemvist inom värdlandets territorium.

3. EUTM Moçambiques tillgångar och transportmedel som införs på, transiteras genom eller förs ut från värdstatens territorium till understödjande av uppdraget ska vara befriade från alla krav på uppvisande av inventarieförteckningar eller andra tullhandlingar samt från alla kontroller.

4. EUTM Moçambiques personal får framföra motorfordon och luftfartyg inom värdstatens territorium förutsatt att de innehar giltiga nationella, internationella eller militära körkort eller flygcertifikat, beroende på vad som är tillämpligt. Värdstaten ska godta körkort eller tillstånd som innehas av EUTM Moçambiques personal som giltiga utan skatt eller avgift.

5. För uppdragets syfte ska värdstaten bevilja EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal rörelsefrihet och frihet att resa inom dess territorium, inbegripet dess luftrum.

6. EUTM Moçambique får för uppdragets syfte genomföra övningar med vapen inom värdstatens territorium, inbegripet dess luftrum.

7. EUTM Moçambique får för uppdragets syfte använda allmänna vägar, broar, färjor och flygplatser utan att betala tullar, avgifter, skatter och liknande pålagor. EUTM Moçambique ska inte vara befriat från rimliga avgifter för begärda och tillhandahållna tjänster, på samma villkor som villkoren för värdstatens krigsmakt.

Artikel 5

Privilegier och immunitet som värdstaten beviljar EUTM Moçambique

1. EUTM Moçambiques anläggningar ska vara okränkbara. Värdstatens företrädare får endast beträda lokalerna med medgivande från EU-uppdragets styrkechef.

2. EUTM Moçambiques anläggningar, inredning och andra tillgångar i dessa liksom transportmedel får inte bli föremål för husrannsakan, rekvisition, beslag eller exekutiva åtgärder.

3. EUTM Moçambique, dess egendom och dess tillgångar ska överallt och oavsett innehavare åtnjuta immunitet från varje form av rättsligt förfarande.

4. EUTM Moçambiques arkiv och handlingar ska alltid vara okränkbara, var de än finns.

5. EUTM Moçambiques officiella korrespondens ska vara okränkbar. Med officiell korrespondens avses all korrespondens som rör uppdraget och dess funktioner.

6. När det gäller inköpta och importerade varor, tillhandahållna tjänster samt anläggningar som används av EUTM Moçambique för uppdragets syften, ska EUTM Moçambique, liksom de av dess leverantörer eller entreprenörer som inte är medborgare i värdstaten, vara befriade från alla nationella, regionala och kommunala skatter och liknande pålagor. EUTM Moçambique ska inte vara befriat från skatter eller pålagor som utgör ersättning för tillhandahållna tjänster.

7. Värdstaten ska ge tillstånd till införsel av föremål, militära fordon, militär utrustning och militära produkter för uppdraget och medge befrielse från alla andra tullar, avgifter, skatter och liknande pålagor än sådana som avser magasinering, transporter och andra tillhandahållna tjänster.

Artikel 6

Privilegier och immunitet som värdstaten beviljar EUTM Moçambiques personal

1. EUTM Moçambiques personal får inte underkastas någon form av gripande eller annat frihetsberövande.

2. EUTM Moçambiques personals handlingar, korrespondens och egendom ska åtnjuta okränkbarhet, utom i fråga om sådana exekutiva åtgärder som är tillåtna enligt punkt 6.

3. EUTM Moçambiques personal ska under alla förhållanden åtnjuta immunitet från värdstatens straffrättsliga jurisdiktion.

4. Den immunitet från värdstatens straffrättsliga jurisdiktion som EUTM Moçambiques personal åtnjuter får hävas av den berörda sändande staten eller EU-institutionen alltefter omständigheterna. Ett sådant hävande måste alltid vara uttryckligt.

5. EUTM Moçambiques personal ska åtnjuta immunitet från värdstatens civilrättsliga eller administrativa jurisdiktion när det gäller i tjänsten gjorda muntliga eller skriftliga uttalanden samt alla i tjänsten utförda handlingar. Om ett civilrättsligt förfarande inleds mot EUTM Moçambiques personal inför en domstol i värdstaten, ska EU-uppdragets styrkechef och den sändande statens behöriga myndighet eller EU-institutionen omedelbart underrättas. Innan domstolsförfarandet inleds ska EU-uppdragets styrkechef och den sändande statens behöriga myndighet eller EU-institutionen inför domstolen intyga huruvida handlingen i fråga utfördes av EUTM Moçambiques personal i tjänsten.

6. Om handlingen utfördes i tjänsten, ska ett rättsligt förfarande inte inledas och bestämmelserna i artikel 15 ska tillämpas. Om handlingen inte utfördes i tjänsten, får det rättsliga förfarandet fortsätta. Intygandet av EU-uppdragets styrkechef och den sändande statens behöriga myndighet eller EU-institutionen ska vara bindande för värdstatens jurisdiktion, som inte kan bestrida det.

7. Om EUTM Moçambiques personal inleder ett rättsligt förfarande ska de inte kunna åberopa immunitet från jurisdiktion när det gäller alla slags genkäromål som står i direkt samband med huvudkäromålet.

8. EUTM Moçambiques personal är inte skyldig att avlägga vittnesmål.

9. Exekutiva åtgärder får inte vidtas med avseende på EUTM Moçambiques personal utom i fall där ett civilrättsligt förfarande som inte står i samband med deras tjänsteutövning inleds mot dem. Egendom som tillhör EUTM Moçambiques personal och som av EU-uppdragets styrkechef intygas vara nödvändig för deras tjänsteutövning får inte beslagtas för att tillgodose anspråken i en dom eller ett beslut. Vid civilrättsliga förfaranden ska EUTM Moçambiques personal inte underkastas några begränsningar av sin personliga frihet eller några andra tvångsåtgärder.

10. Den immunitet från värdstatens jurisdiktion som EUTM Moçambiques personal åtnjuter innebär inte att personalen är befriad från respektive sändande staters jurisdiktion.

11. Vad avser tjänster som utförs för EUTM Moçambique ska EUTM Moçambiques personal vara undantagen från de bestämmelser om social trygghet som kan gälla i värdstaten.

12. EUTM Moçambiques personal ska i värdstaten vara befriad från all slags beskattning av lön och ersättningar som utbetalas till dem av EUTM Moçambique eller de sändande staterna samt av alla inkomster som inte härrör från värdstaten.

13. Medlemmar av EUTM Moçambiques personal ska betala tullar, skatter och därmed förknippade pålagor på föremål för personligt bruk, med undantag av föremål som de redan innehade vid inresan på värdstatens territorium samt grundläggande förnödenheter. De är inte befriade från betalning av kostnader för magasinering, transporter och liknande tjänster för personligt bruk.

14. EUTM Moçambiques personals personliga bagage ska vara undantaget från kontroll, såvida inte det finns välgrundad anledning att anta att det innehåller föremål eller tillhörigheter som inte är avsedda för EUTM Moçambiques personals personliga bruk, eller föremål som inte får införas eller utföras enligt värdstatens lagstiftning eller är underkastade värdstatens karantänföreskrifter. Sådan kontroll får företas endast i närvaro av den berörda medlemmen av EUTM Moçambiques personal eller en bemyndigad företrädare för EUTM Moçambique.

Artikel 7

Lokalt anställd personal

Lokalt anställd personal ska åtnjuta privilegier och immunitet endast i den utsträckning som värdstaten medger detta. Värdstaten ska emellertid utöva sin jurisdiktion över sådan personal på ett sådant sätt att fullgörandet av EUTM Moçambiques uppgifter inte onödigtvis hindras.

Artikel 8

Straffrättslig jurisdiktion

En sändande stats behöriga myndigheter ska med avseende på samtliga medlemmar av EUTM Moçambiques personal ha rätt att på värdstatens territorium utöva all straffrättslig jurisdiktion och alla disciplinära befogenheter som tillkommer dem enligt den sändande statens lagstiftning.

Artikel 9

Uniformer och vapen

1. Bärandet av uniform ska omfattas av regler som beslutas av EU-uppdragets styrkechef.

2. EUTM Moçambiques personal ska för uppdragets syfte ha rätt att bära vapen och ammunition, under förutsättning att EU-uppdragets styrkechef har gett sitt tillstånd till detta.

3. Förteckningen över de medlemmar av EUTM Moçambiques personal som av EU-uppdragets styrkechef har utsetts för och fått tillstånd att bära vapen och ammunition, inbegripet att transportera dessa, ska översändas till Moçambiques behöriga myndigheter.

Artikel 10

Värdstatens stöd och upphandling

1. Värdstaten ska på begäran bistå EUTM Moçambique med att finna lämpliga anläggningar.

2. Värdstaten ska utan kostnad ställa sina egna anläggningar till förfogande i den utsträckning som sådana anläggningar krävs för genomförandet av EUTM Moçambiques administrativa och operativa verksamhet.

3. Värdstaten ska så långt dess medel och resurser medger bistå vid förberedelse, inrättande, genomförande och understödjande av uppdraget.

4. Värdstatens bistånd och stöd till uppdraget ska tillhandahållas på samma villkor som gäller för det bistånd och stöd som ges till värdstatens egen krigsmakt.

5. Vilken lag som ska vara tillämplig på avtal som EUTM Moçambique ingår i värdstaten ska fastställas i avtalet.

6. I avtalet får det fastställas att det tvistlösningsförfarande som avses i artikel 15.3 och 15.4 ska tillämpas på tvister som uppstår vid avtalets tillämpning.

7. Värdstaten ska underlätta genomförandet av avtal som EUTM Moçambique ingår med kommersiella aktörer för EUTM Moçambiques syften.

Artikel 11

Ändring av anläggningar

1. Värdstaten kan ge EUTM Moçambique tillåtelse att uppföra, bygga om eller på annat sätt ändra anläggningar i den mån som detta krävs av operativa skäl.

2. Värdstaten ska inte kräva någon ersättning av EUTM Moçambique för sådana uppföranden, ombyggnader eller ändringar.

Artikel 12

Avlidna medlemmar av EUTM Moçambiques personal

1. EU-uppdragets styrkechef ska ha rätt att ta hand om och vidta lämpliga arrangemang för hemsändning av en avliden medlem av EUTM Moçambiques personal och av dennes personliga tillhörigheter.

2. Obduktion av avlidna medlemmar av EUTM Moçambiques personal får endast utföras efter medgivande av den berörda staten och i närvaro av en företrädare för EUTM Moçambique och/eller den berörda staten samt värdstatens sjukvårdspersonal.

3. Värdstaten och EUTM Moçambique ska i största möjliga mån samarbeta för en snabb hemsändning av en avliden medlem av EUTM Moçambiques personal.

Artikel 13

EUTM Moçambiques säkerhet samt militärpolis

1. Värdstaten ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa tryggheten och säkerheten för EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal. EU-uppdragets styrkechef ska ge sitt samtycke till eventuella särskilda bestämmelser som värdstaten föreslår innan dessa genomförs. Värdstaten får tillhandahålla extra säkerhet för att skydda EUTM Moçambiques personal närhelst situationen så kräver och på begäran av EU-uppdragets styrkechef.

2. EUTM Moçambique har rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa skyddet av sina anläggningar, inbegripet de som används för utbildning, mot angrepp utifrån eller obehörigt intrång.

3. EUTM Moçambique ska ha rätt att i detta sammanhang vidta nödvändiga åtgärder inom värdstatens territorium, inbegripet nödvändigt och proportionellt våld, för att skydda EUTM Moçambiques personal och dess lokaler, fordon och tillgångar mot handlingar som skulle kunna innebära livsfara för EUTM Moçambiques personal eller som skulle kunna vålla dem kroppsskada och att om så krävs samtidigt skydda andra personer i uppdragets närhet som står inför samma hot mot handlingar som skulle innebära livsfara för dessa personer eller som sannolikt skulle vålla dem allvarlig kroppsskada.

4. EU-uppdragets styrkechef får inrätta en militärpolisenhet för att upprätthålla ordningen inom EUTM Moçambiques anläggningar.

5. I samråd och samarbete med värdstatens militärpolis eller polis får militärpolisenheten även agera utanför dessa anläggningar för att säkerställa god ordning och disciplin bland EUTM Moçambiques personal.

Artikel 14

Kommunikationer

1. EUTM Moçambique får installera och driva radiostationer för sändning och mottagning samt satellitsystem. EUTM Moçambique ska samarbeta med värdstatens behöriga myndigheter för att undvika konflikter vid användning av lämpliga frekvenser. Värdstaten ska utan kostnad ge tillgång till frekvensspektrumet.

2. EUTM Moçambique ska ha rätt till radiokommunikation (inbegripet satellitradio, bärbar radio och handburen radio), telefon, telegraf, fax och andra medel samt rätt att installera nödvändig utrustning för att upprätthålla sådana kommunikationer inom och mellan EUTM Moçambiques anläggningar, inbegripet att lägga ner kablar och markledningar för insatsens syfte.

3. EUTM Moçambique får inom sina egna anläggningar vidta nödvändiga arrangemang för att befordra post adresserad till eller avsänd från EUTM Moçambique och/eller EUTM Moçambiques personal.

Artikel 15

Skadeståndsanspråk på grund av dödsfall, kropps- och sakskador samt förlust

1. EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal ska inte vara ansvariga för någon skada på eller förlust av civil eller statlig egendom som är en följd av nödvändiga inslag i operationen eller som orsakas av verksamhet i samband med civila oroligheter eller skydd av EUTM Moçambique.

2. I syfte att nå en uppgörelse i godo ska skadeståndsanspråk avseende skada på eller förlust av civil eller statlig egendom som inte omfattas av punkt 1, liksom skadeståndsanspråk avseende dödsfall eller personskada och skada på eller förlust av EUTM Moçambiques egendom, framföras till EUTM Moçambique via värdstatens behöriga myndigheter när det gäller skadeståndsanspråk från värdstatens juridiska eller fysiska personer, eller till värdstatens behöriga myndigheter när det gäller skadeståndsanspråk från EUTM Moçambique.

3. Om en uppgörelse i godo inte kan nås, ska skadeståndsanspråket läggas fram för en skadeståndskommission som är till lika delar sammansatt av företrädare för EUTM Moçambique och för värdstaten. Skaderegleringen ska genomföras i samförstånd.

4. Om en uppgörelse inte kan nås inom skadeståndskommissionen, ska tvisten

a) vid skadeståndsanspråk upp till och med 40 000 EUR avgöras på diplomatisk väg av värdstaten och EU:s företrädare,

b) vid skadeståndsanspråk som är högre än det belopp som anges i led a överlämnas till en skiljedomstol, vars beslut ska vara bindande.

5. Skiljedomstolen ska bestå av tre skiljedomare, varvid en skiljedomare ska utnämnas av värdstaten, en skiljedomare av EUTM Moçambique och den tredje skiljedomaren gemensamt av värdstaten och EUTM Moçambique. Om någon av parterna inte utnämner en skiljedomare inom två månader, eller om ingen överenskommelse kan nås mellan värdstaten och EUTM Moçambique om utnämningen av den tredje skiljedomaren, ska skiljedomaren i fråga utnämnas av ordföranden för Europeiska unionens domstol.

6. Ett administrativt arrangemang ska ingås mellan EUTM Moçambique och värdstatens administrativa myndigheter för att fastställa skadeståndskommissionens och skiljedomstolens mandat, det förfarande som ska tillämpas inom dessa organ samt villkoren för framställandet av skadeståndsanspråk.

Artikel 16

Kontakter, uppgörelser i godo samt tvister

1. Alla frågor som uppstår i samband med tillämpningen av detta avtal ska behandlas gemensamt av företrädare för EUTM Moçambique och värdstatens behöriga myndigheter.

2. Om ingen uppgörelse kan nås, ska tvister som gäller tolkning eller tillämpning av detta avtal uteslutande avgöras på diplomatisk väg av värdstaten och EU:s företrädare.

Artikel 17

Övriga bestämmelser

1. Närhelst det i detta avtal hänvisas till de privilegier, den immunitet och de rättigheter som EUTM Moçambique och EUTM Moçambiques personal åtnjuter, ska värdstaten vara ansvarig för tillämpningen och uppfyllandet av dessa för värdstatens relevanta lokala myndigheters räkning.

2. Ingenting i detta avtal är avsett som eller ska förstås som en avvikelse från några rättigheter som en EU-medlemsstat eller någon annan stat som bidrar till EUTM Moçambique åtnjuter enligt andra avtal.

Artikel 18

Genomförandearrangemang

För tillämpningen av detta avtal får operativa, administrativa och tekniska frågor behandlas genom särskilda arrangemang som ska ingås mellan EU-uppdragets styrkechef och värdstatens administrativa myndigheter.

Artikel 19

Ikraftträdande och upphörande

1. Detta avtal träder i kraft samma dag som det undertecknas och förblir i kraft till dess att EUTM Moçambiques sista element och den sista medlemmen av EUTM Moçambiques personal har lämnat landet, såsom meddelas av EUTM Moçambique, vilket ska ske inom en rimlig tidsperiod som överenskommits av EU-uppdragets styrkechef och värdstaten.

2. Utan hinder av punkt 1 ska detta avtal anses ha varit tillämpligt från och med den dag då de första medlemmarna av EUTM Moçambiques personal utplacerades.

3. Detta avtal får ändras genom en skriftlig överenskommelse mellan parterna.

4. Detta avtals upphörande ska inte påverka de rättigheter och skyldigheter som härrör från genomförandet av detta avtal innan det upphörde.

Detta avtal har upprättats i två exemplar på engelska och portugisiska, vilka båda texter är lika giltiga. Vid en tvist eller bristande överensstämmelse mellan de två språkversionerna ska den engelska versionen ha företräde.